

Brusel 12. června 2017
(OR. en)

9304/17

ECOFIN 407
UEM 156
SOC 387
EMPL 301
COMPET 404
ENV 503
EDUC 231
RECH 187
ENER 226
JAI 486

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	ST 9248/17 ECOFIN 378 UEM 127 SOC 356 EMPL 271 COMPET 373 ENV 473 EDUC 201 RECH 157 ENER 197 JAI 448 - COM(2017) 515 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Lucemburska na rok 2017 a stanovisko Rady k programu stability Lucemburska z roku 2017

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném
a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2017) 515 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Lucemburska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Lucemburska z roku 2017

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik,¹ a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2017. Priority této roční analýzy růstu potvrdila ve dnech 9.–10. března 2017 Evropská rada. Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011² zprávu mechanismu varování, ve které není Lucembursko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které bylo potvrzeno na zasedání Evropské rady ve dnech 9. a 10. března 2017. Rada přijala dne 21. března 2017 doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny („doporučení pro eurozónu“)³.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Lucembursko jakožto členský stát, jehož měnou je euro, mělo zajistit, aby doporučení pro eurozónu, jak je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 2, bylo plně a včas provedeno.
- (3) Dne 22. února 2017 byla zveřejněna zpráva o Lucembursku pro rok 2017. V této zprávě byl posouzen pokrok, kterého Lucembursko dosáhlo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 12. července 2016, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020.
- (4) Dne 28. dubna 2017 předložilo Lucembursko svůj národní program reforem na rok 2017 a svůj program stability z roku 2017. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ Úř. věst. C 92, 24.3.2017, s. 1.

- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁴ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.
- (6) Na Lucembursko se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu. Lucemburská vláda ve svém programu stability z roku 2017 plánuje snížení celkového přebytku z 1,6 % HDP v roce 2016 na 0,2 % HDP v roce 2017, po němž by měl následovat stálý růst a v roce 2021 by mělo být dosaženo přebytku ve výši 1,2 % HDP. Střednědobý rozpočtový cíl – tj. strukturální schodek ve výši 0,5 % HDP – je v programovém období stále plněn s rezervou. Podle programu stability z roku 2017 má poměr veřejného dluhu k HDP zůstat dostatečně pod referenční hodnotou ve výši 60 % HDP stanovenou Smlouvou. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je realistický, s výjimkou roku 2018, kdy je značně příznivý, a roku 2021, kdy je značně opatrný. Na základě prognózy Komise z jara 2017 se očekává, že strukturální saldo dosáhne v roce 2017 přebytku ve výši 0,4 % HDP a v roce 2018 0,1 % HDP, což je do značné míry v souladu s programem stability z roku 2017 a nad úroveň střednědobého rozpočtového cíle. Celkově se Rada domnívá, že Lucembursko zřejmě ustanovení Paktu o stabilitě a růstu v letech 2017 a 2018 dodrží.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (7) Vzhledem k předpokládanému zvýšení nákladů plynoucích ze stárnutí obyvatelstva přetrvávají obavy ohledně dlouhodobé fiskální udržitelnosti. V souladu s důchodovou reformou z roku 2012 by měla být každých pět let od přijetí reformy mapována a vyhodnocována udržitelnost důchodového systému. Vláda provedla první hodnocení již v roce 2016. Ačkoli z přezkumu vyplývá, že důchodový systém nadále zaznamenává opakující se přebytek, který umožnil vytvoření značných rezerv, od roku 2023 se v důchodovém systému očekává záporný provozní zůstatek ve smyslu poměru mezi výdaji na dávky a odvody. Podle posledních revidovaných projekcí počtu obyvatel vypracovaných Eurostatem bude předpokládán nárůst populace méně významný, než se původně předpokládalo. To bude mít dopad na index závislosti, který se bude zvyšovat rychleji, než se očekávalo, a důsledkem bude vyšší předpokládán nárůst veřejných výdajů na důchody. V rozporu s předchozím doporučením Rady z roku 2016 nedošlo k žádnému pokroku, pokud jde o navázání zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu na střední délku života. Lucembursko je jediným členským státem, který na léta 2013–2060 nestanovil zvýšení zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu. Lucembursko má v Unii nejvyšší předpokládán nárůst podílu, jež budou v populaci do roku 2060 zaujímat osoby závislé na péči. Pokud jde o předčasný odchod do důchodu, dosáhlo Lucembursko omezeného pokroku. Návrh zákona, jímž se systémy předčasného odchodu do důchodu mění, byl sice parlamentu předložen v červenci 2015, dosud však nebyl přijat. Celkově lze konstatovat, že předčasný odchod do důchodu zůstává rozšířeným jevem a pobídky pro setrvání v práci jsou i nadále ojedinělé. Po revizi demografických vyhlídek čelí Lucembursko dalším rizikům plynoucím z výdajů na dlouhodobou péči. Tyto výdaje vyjádřené jako podíl HDP jsou již na jedné z nejvyšších úrovní mezi členskými státy a do roku 2060 se mají zvýšit z 1,5 % na 3,2 % HDP (což je více než dvojnásobek oproti stávající úrovni). Projekt reformy pojištění dlouhodobé péče projednává parlament.

- (8) Lucemburské orgány přijaly komplexní daňovou reformu, která vstoupila v platnost v lednu 2017. Reforma zavedla změny zejména v oblasti přímého zdanění, a to jak pro jednotlivce, tak i společnosti, a jejím záměrem bylo postupně snížit sazbu daně z příjmů právnických osob (s cílem zvýšit konkurenceschopnost) a zvýšit progresivitu daně z příjmů fyzických osob (s cílem posílit spravedlnost). Současně však hrozí, že navýšení některých daňových výdajů oslabí daňovou základnu. Aby se zlepšila předvídatelnost daňových příjmů, bylo by potřeba daňovou základnu dále rozšířit. Tohoto cíle by mohlo být dosaženo zejména prostřednictvím přezkumu současného nízkého zdanění nemovitostí k bydlení a větším využíváním alternativních zdrojů. To by mohlo zahrnovat zajištění většího souladu mezi ekologickým zdaněním a cíli diverzifikace hospodářství.
- (9) Lucemburské orgány o diverzifikaci hospodářství aktivně usilují již několik desetiletí, neboť jsou si vědomy rizik vyplývajících z výrazné závislosti na finančním sektoru. Snížit závislost ekonomiky na finančním sektoru je i nadále hlavní dlouhodobou výzvou. K řešení tohoto problému je třeba analýzu diverzifikace promítnout do konkrétních opatření s jasně vymezeným časovým plánem. Vzhledem k vysokým nákladům práce v této zemi nabízejí činnosti s vyšší přidanou hodnotou potenciál otevření alternativních zdrojů růstu. Úspěšná diverzifikace lucemburského hospodářství tudíž do značné míry závisí na odvětvích, jež jsou na úroveň nákladů práce méně citlivá. Tato odvětví se velkou měrou opírají o výzkum a inovace, jež jsou zpravidla náročnější na technologie a znalosti. Snížením či odbouráním překážek investic a inovací, které omezují hospodářský rozvoj, by se uvolnil potenciál pro inovace a diverzifikaci by to napomohlo. Veřejné investice jsou sice nad průměrem eurozóny, ovšem soukromé investice zaostávají. Udržet vysokou úroveň investic je nezbytné pro zachování vyhlídek na růst.

- (10) Diverzifikaci hospodářství by mohlo prospět i další rozšíření již nyní úspěšného sektoru nefinančních služeb. V odvětví služeb podnikům přetrvávají velké regulační překážky a týkají se zejména účetních, architektů, inženýrů a právníků. Pro všechny tyto profese je obchodní obrat nižší než průměr Unie i průměrná míra pro celou ekonomiku. Omezení těchto povolání tedy může poškodit konkurenceschopnost podniků v Lucembursku. K těmto překážkám patří široká škála činností vyhrazených pro architekty, vyhrazení jednoduchých úkolů jako zpracování mezd či vyhotovení daňových přiznání vysoce kvalifikovaným pracovníkům, vyhrazení poskytování právního poradenství právníkům a požadavky na právní formu a podílnictví, pravidla o neslučitelnosti a multidisciplinární omezení pro právníky, jež mohou být nepřiměřená ve vztahu k hlavním zásadám, jako je nezávislost profese, a odpovídajícím mechanismům dohledu.
- (11) K tomu, aby se zabránilo negativním dopadům, jsou nezbytné cílené aktivní politiky trhu práce a programy celoživotního učení, zejména pro starší pracovníky, jejichž míra zaměstnanosti i nadále patří k nejnižším v Unii. Byla přijata opatření s cílem zlepšit jejich zaměstnatelnost a spojení s trhem práce. Od 1. ledna 2016 je uplatňován zákon o reklasifikaci pracovníků s pracovním postižením, který jim umožní delší setrvání na trhu práce. V návaznosti na konzultace se sociálními partnery je však ještě třeba navrhnout komplexní strategii. Dosud nebyl schválen „zákon o starších pracovnících“ – návrh právního předpisu, který byl parlamentu předložen v dubnu 2014 a jehož cílem je přimět podniky s více než 150 zaměstnanci, aby si ponechaly starší pracovníky. Důležité pro úspěch těchto strategií budou i nadále příležitosti k rozšíření dovedností prostřednictvím cílených aktivních politik trhu práce a celoživotního učení, které mají starší pracovníky podpořit. Investice do dovedností mají také zásadní význam pro plné využití výhod digitalizace a zachování konkurenceschopnosti.

- (12) K řešení nedostatků v oblasti nemovitostí byl přijat významný balíček opatření, ale jeho skutečný dopad se teprve musí ukázat. Jednou z hlavních překážek zvýšení nabídky bydlení se zdá být nedostupnost stavebních pozemků, které jsou převážně ve vlastnictví soukromých osob. Omezená nabídka bydlení spolu se silnou poptávkou vedou ke stálému růstu cen rezidenčních nemovitostí. Tím lze částečně vysvětlit trend rostoucího zadlužení domácností, které je z velké části tvořeno hypotékami. Řešení problému dopravního přetížení zůstává výzvou navzdory značným investicím do dopravní infrastruktury. K tomu přispívá i skutečnost, že přeshraniční pracovníci jsou kvůli daňovým politikám v sousedních zemích odrazováni od moderních pracovních postupů, jako je práce z domova. Problémy v oblasti bydlení a mobility budou pravděpodobně zvyšovat tlak na úsilí o diverzifikaci hospodářství a zvýšení konkurenceschopnosti. Mohly by rovněž fungovat jako překážky pro přilákání vysoce kvalifikovaných pracovníků na trh práce.
- (13) V kontextu evropského semestru 2017 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Lucemburska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Lucembursku pro rok 2017. Posoudila také program stability z roku 2017, národní program reforem na rok 2017, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Lucembursku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen význam těchto opatření pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Lucembursku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (14) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2017 a dospěla ke stanovisku⁵, že Lucembursko zřejmě Pakt o stabilitě a růstu dodrží,

⁵ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE Lucembursku v období 2017–2018:

1. Posílit diverzifikaci hospodářství, mimo jiné odstraněním překážek pro investice a inovace.
Odstranit regulační omezení v odvětví služeb podnikům.
2. Zajistit dlouhodobou udržitelnost důchodového systému, omezit předčasné odchody
do důchodu a zvýšit míru zaměstnanosti starších osob.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně
